

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України
ВПГО «Спілки аудиторів України»
Аудиторська компанія ТОВ «Варіанта»
Державна вища техніко-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща)
Вища школа економіки і менеджменту в публічному
адмініструванні у Братиславі (Словаччина)**

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО - АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ В
УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»**

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**27 жовтня 2022 року
Мукачево**

УДК 657:658
A43

Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю: Матеріали X Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції, 27 жовтня 2022 р., м. Мукачево. – 279 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Актуальні проблеми обліково – аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю», в яких розглядаються методологічні, методичні та практичні засади обліку, аналізу та аудиту в контексті розвитку економічної науки та практики. Окреслено коло проблем і запропоновані пропозиції щодо покращення змісту і якості обліково-аналітичного процесу в управлінні підприємницькою діяльністю будуть цікавими і корисними для науковців і практиків усіх галузей економіки.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Редакційна колегія не несе відповідальності за достовірність статистичної та іншої інформації, що надана в рукописах, та залишає за собою право не розділяти поглядів деяких авторів на ті чи інші питання, розглянуті на конференції.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мукачівського державного університету (протокол №6 від 24 листопада 2022 р.)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ОБЛІКУ І АУДИТУ

Renkas J. IS ACCOUNTING THEORY A SCIENCE?	16
Rudžionienė K., Jusevičiūtė M. MANDATORY DISCLOSURE OF CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN LITHUANIA	18
Бабіч В.В., Максименко Д.В. АНАЛІЗ ПРИБУТКУ ТА ЙОГО РОЛЬ У ДОСЯГНЕННІ СТРАТЕГІЧНИХ ЦІЛЕЙ ПІДПРИЄМСТВА	19
Баланюк І.Ф., Іванюк Г.-Ю.В., Андрейчук Р.В. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ	20
Богомольний М.О., Головачко В.М. ПОКАЗНИКИ АНАЛІЗУ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	22
Бодряков В.В., Королович О.О. ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ	25
Бразілій Н.М., Крот Ю.М. ОСНОВНІ ПРИЧИНИ БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ ТА РОЗРАХУНКІВ КОРИГУВАННЯ ПДВ, ТА ЇХ НАСЛІДКИ	28
Букієвський Р.С., Ліба Н.С. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ЩОДО НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ: ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ	31
Гавриленко В.О., Гавриленко Я.В. КОНТРОЛЬ РОБОЧОГО ЧАСУ ПРАЦІВНИКІВ НА ДИСТАНЦІЙНІЙ РОБОТІ	33
Головачко В.В., Головачко В.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВОЇ ОРЕНДИ	36
Дідренц А.О., Максименко Д.В. ОРГАНІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	39
Заяць О.Є. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	41
Зозуляк М.М., Зозуляк Д.І. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК У ПРИВАТНІЙ МЕДИЧНІЙ ПРАКТИЦІ	43
Іванчишина Т.С., Максименко Д.В. УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ВИТРАТАМИ	46
Казинці Н.П., Максименко Д.В. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ	48
Кельман А.М., Головачко В.М. ШЛЯХИ ТА ФАКТОРИ ЗНИЖЕННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА	50

Даний показник повинен бути вище від попереднього.

За сучасних умов комплексний економічний аналіз платоспроможності підприємства включає широке коло аналітичних задач та показників, які потребують дієвого інформаційного забезпечення. За постійно зростаючих вимог до якості та прогресивності аналітичного процесу управління інформаційними ресурсами передбачає оперативність, достовірність, аналітичність фінансової звітності. Таким чином, воно залежить від чіткої організації аналітичного процесу, застосування при здійсненні аналізу економіко-математичного моделювання, сучасної обчислювальної техніки, інформаційних технологій та створення автоматизованого банку даних..

Список використаної літератури:

1. Вдовенко Л.В. Платоспроможність підприємств: сутність та методика розрахунку показників. Економічний аналіз. 2012. Т. 10 (2). С. 27–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2012_10%282%29__6 (дата звернення: 01.10.2020).

2. Іванов В.К. Сутність платоспроможності промислового підприємства. Вісник економічної науки України. 2009. № 2. С. 41–44.

3. Притуляк Н.М. Факторний аналіз ліквідності активів підприємства. Вісник КНТЕУ. 2020. № 4. С. 92–105. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2020/04/09.pdf> (дата звернення: 01.10.2020).

4. Теницька Н.Б., Гришко Ю.С. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 5. С. 372–376. URL: <http://global-national.in.ua/archive/5-2015/75.pdf> (дата звернення: 01.10.2020).

5. Терен Г.М. До питання факторного аналізу ліквідності підприємства. Ефективна економіка. 2014. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3564> (дата звернення: 01.10.2022)

Бодряков Володимир Володимирович

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
спеціальність 071»Облік і оподаткування»,

Королович Оксана Омелянівна

к.е.н., доцент, доцент
кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівський державний університет

ЕТАПИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Тривалий час бухгалтерський облік був лише засобом реєстрації господарських операцій методом подвійного запису і складання фінансової звітності. Облік витрат (виробничий облік), як частина бухгалтерського обліку, здійснював тільки узагальнення витрат для калькулювання собівартості продукції. Проте з розвитком ринкових відносин виникла гостра необхідність виділення управлінського обліку в окрему науку.

Перші висловлювання про необхідність формування самостійної інформаційної системи про витрати підприємства і про те, якою вона має бути, з'явилися ще на початку ХХ ст. у книзі Г. Емерсона «Продуктивність праці як основа оперативної роботи і заробітної плати». У цій роботі вперше була здійснена спроба виділити облік витрат виробництва в самостійний напрямок облікової роботи.

Другою важливою обставиною, яка сприяла виділенню управлінського обліку в самостійну галузь бухгалтерської справи, було створення в США національної асоціації бухгалтерів-виробників, яка виникла в жовтні 1919р. за ініціативою Дж. Лі Нікольсона, - діяча в області фабрично-заводського рахівництва. Ця асоціація відіграла велику роль в розвитку і перекваліфікації бухгалтерів США.

По при те, що для невеликих підприємств достатнім було ведення виключно фінансового обліку, великі підприємства потребували впровадження управлінського обліку, оскільки управлінська ланка була незабезпечена необхідною інформацією і таким чином неодноразово виникали певні перешкоди при прийнятті управлінських рішень. Подолати ці перешкоди і була покликана система управлінського обліку, яка утворилася на перетині двох наукових дисциплін — обліку і менеджменту. Після її появи менеджмент нарешті отримав ту інформацію, якої потребував завжди, і якою його не міг забезпечити фінансовий облік. Управлінський облік не є самодостатньою функцією управління, він є лише інструментом підготовки ефективних управлінських рішень, дозволяючи прогнозувати їх наслідки на основі детального аналізу статистичних показників діяльності банку за тривалий період часу.

Управлінський облік входить до бухгалтерського разом з фінансовим обліком. Проте вже на початку ХХ сторіччя стало зрозумілим, що традиційний облік не повною мірою задовольняє потреби управління в умовах загострення конкуренції, ускладнення технології та організації виробництва. Внаслідок цього на підставі розробки методів нормування праці (система Тейлора, Ганта) була посилена контрольна функція обліку шляхом використання системи калькулювання стандартних витрат і оперативного аналізу відхилень. Цей період вважають першим етапом у розвитку управлінського обліку. Отже, базовий управлінський облік виник в 20-х рр. ХХ ст. в країнах з високо розвинутою промисловістю.

Другий етап розвитку управлінського обліку почався в середині 30-х рр. і був пов'язаний передовсім з розробкою системи калькулювання змінних витрат, що одержала назву “директ - костинг” та виникненням системи обліку за центрами витрат, яка виникла в США. В той час в СРСР було опубліковано професором М.Х.Жебрак ряд праць з “нормативного обліку”. В 40-50 рр. управлінський облік є обов'язковим в університетах США, Німеччини та інших країн світу. Автори Хорнгрен і Фостер свою працю розпочинають словами “теперішні керівники багатьох компаній, таких як “Дженерал Моторс”, “Пепсі-кола” в минулому були бухгалтерами”. Досвід облікової роботи визначив ключову роль в їх кар'єрі, бо ці люди завдяки обліку, який пронизує всі служби підприємства були тісно пов'язані

з оперативним плануванням та контролем”. Підготовка бухгалтерів США орієнтує їх на управлінську діяльність.

Внаслідок впровадження таких новацій в арсеналі фінансових менеджерів з'явилася окрема підсистема бухгалтерського обліку, яка використовувала не тільки грошові вимірники і була орієнтована не лише на калькулювання собівартості продукції для складання офіційної звітності, а й на прийняття поточних управлінських рішень. Можна вважати, що управлінський облік як самостійна функція менеджменту сформувався в середині 50-х років.

Починаючи з середини 60-х років ХХ ст., спостерігаються зміни у спрямованості управлінського обліку в напрямі забезпечення інформації для планування й контролю за допомогою аналізу рішення та обліку витрат за центрами відповідальності.

Третій етап розвитку управлінського обліку почався в середині 70-х років у зв'язку з посиленням ролі стратегічного управління в умовах глобальних змін у технології та в системах управління. Якщо до цього часу управлінський облік був орієнтований лише на управління виробництвом, то тепер він дедалі більше перетворюється на стратегічний управлінський облік.

Перша програма з управлінського обліку розроблена в 1972 році Національною асоціацією бухгалтерів США.

Починаючи з 1975 року, важливими чинниками, що вплинули на розвиток управлінського обліку, були:

- автоматизація виробництва та комп'ютерні інформаційні технології;
- глобальна конкуренція.

З 1986 року велику увагу приділяють зниженню витрат ресурсів, що використовуються в господарській діяльності, завдяки аналізу процесів і технологій управління витратами.

З огляду на це дедалі більшу увагу приділяють удосконаленню методів калькулювання собівартості продукції.

Сучасний управлінський облік дедалі частіше розглядають як складник процесу стратегічного управління. Це пов'язано передусім із посиленням ролі стратегічного управління за умов глобальних змін у технологіях і системах управління. Він, використовуючи зовнішню та внутрішню інформацію, забезпечує потреби не тільки виробництва, а й маркетингу, управління дослідженнями та інших функцій бізнесу, здійснює аналіз діяльності з урахуванням як поточних, так і довгострокових цілей, розробляє методи отримання, збору інформації про вирішальні фактори успіху: якість, інновації, час тощо.

Якщо раніше управлінський облік був зорієнтований на управління виробництвом, то тепер він невинно перетворюється на стратегічний управлінський облік.

Розвиток ринкових відносин в Україні зумовив зростання потреби в обліковій інформації, необхідній для управління підприємством. Тому термін управлінський облік з'явився в ухваленому 1999 року Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» як синонім внутрішньогосподарського обліку. Цей Закон містить таке визначення: «Внутрішньогосподарський (управлінський)

облік – система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством». Стаття 8 Закону передбачає, що підприємство самостійно розробляє систему та форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

Таким чином, управлінський облік пройшов складний шлях розвитку від розуміння його як інформаційної системи про витрати до складної інтегрованої системи з усіма її складовими, що дає можливість приймати ефективні управлінські рішення.

Список використаної літератури:

1. Довжик О.О. Роль управлінського обліку та проблеми його впровадження на підприємствах / О.О. Довжик // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2012. – № 2. – С.174–179.
2. Писаренко Т.М. Моделі організації управлінського обліку затрат у процесі виробництва на промислових підприємствах [Електронний ресурс]/ Т.М. Писаренко. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vviem
3. Чумаченко М.Г. Управлінський облік потребує підтримки/ М.Г. Чумаченко// Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 5. – С. 3–7.

Бразілій Наталія Миколаївна,
к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаський державний технологічний університет,
Крот Юлія Миколаївна,
к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і оподаткування,
Черкаський державний технологічний університет

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ ТА РОЗРАХУНКІВ КОРИГУВАННЯ ПДВ, ТА ЇХ НАСЛІДКИ

Насьогодні в Україні запроваджено повноцінний режим системи автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних/розрахунків коригування критеріям оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації таких податкових накладних/розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних (далі — ЄРПН)..

Моніторинг здійснюється ДФС в автоматичному режимі, що виключає фактор втручання певних посадових осіб на зупинення реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування.

Така система моніторингу працює на підставі аналізу даних звітних показників платника податку, наявної іншої податкової інформації, а також інформації, поданої платником податку, яка відображає специфіку його господарської діяльності окремо за кожним видом економічної діяльності.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>